

Van globe tot Google Earth

Geplaatst op [13 januari 2012](#)

GLOBE-RESTAURATEUR MADIEKE FLEUREN

Elke dag de wereld in je hand, hoe voelt dat? Restaurateur [Madieke Fleuren](#) herstelt al ruim tien jaar eeuwenoude beschadigde globes. Is haar kijk op de wereld hierdoor veranderd?

Hoe kom je erbij om globes te restaureren? Op een dag weet je het?

‘Ik heb dat niet zo bedacht voor mezelf. Tien jaar geleden heb ik het vak geleerd bij een groot handelaar in antiek en toen ik daar na vijf jaar wegging, bleven de opdrachten komen. Dat waren er zoveel dat ik voor mezelf ben begonnen als globe-restaurateur. In het begin had ik niet zoveel met globes, maar nu heb ik er zoveel gezien dat ze voor mij wel wat zijn gaan betekenen. Ze zijn allemaal net een beetje anders.’

Wat doe je precies met die globes?

‘Dat hangt ervan af wat voor globe ik binnenkrijg en wat ermee is gebeurd. Globes worden gemaakt sinds Columbus bewees dat de wereld niet plat is. Ze zijn dus heel oud en mensen hebben er veel aan gezeten. De zuren van vingers werken in op het materiaal. Dat gebeurt ook van binnenuit. De zuren van houten horizonringen tasten bijvoorbeeld het papier aan. Als je dat niet op tijd eraf haalt en een buffer aanbrengt, vergaat het. Het zijn mobiele dingen en vroeger echt gebruiksvoorwerpen. Stoot- en valschade zie ik ook vaak.’

Heb je ook nieuwe globes of alleen maar oude?

‘Globes restaureren die minder dan honderd jaar oud zijn, heeft niet zo veel nut. Ze zijn

het niet waard, maar het lukt ook minder goed. Dat komt omdat globes na 1850 steeds industriëler zijn vervaardigd met kwalitatief minder mooi materiaal. Papier werd niet meer gemaakt van lommen, maar van hout. Door gebruik te maken van andere lijmen, synthetische kleurstoffen en vernissen zijn ze vaak niet meer revisibel. Een oude globe is opgeplakt met stijfsel en dat kun je altijd losweken.'

Je hebt honderden globes gezien. Hoe zien die er van binnen uit?

'Een bol is opgebouwd uit papier-maché, met daarin vaak een as van hout, en daaroverheen vaak paath. Paath lijkt een soort gipslaag en is een mengsel van kalk en beenderlijm. Dan volgt een laag grafiek, bedrukt papier, dat vroeger met de hand werd ingekleurd. Het papier wordt beschermd door een laag vernis. Als een globe tot de onderste laag stuk is, moet ik al die lagen afpellen om onderaan te beginnen met repareren.'

Moet je daar niet ongelofelijk veel geduld voor hebben?

'Ja. Ik heb dat wel, maar soms is het op en dan moet ik een bol snel wegleggen. De volgende dag kan ik het dan weer aan.'

Voor en na restauratie

Wat zijn de meest voorkomende beschadigingen?

'Dat ze zijn gevallen of ergens tegenaan gestoten en dat er een gat in is geslagen. Ook zie je dat mensen met hun vinger in Europa hebben zitten duwen. 'Kijk, hier wonen wij!'. Dat is dan versleten en aangetast. Tot slot zie je vaak dat de bovenste helft meer licht te verduren heeft gekregen en dat bleekt. De onderste helft is vaak beter bewaard. Gelukkig draaien we in het echt wat vaker rond.'

Verandert dit werk je kijk op de wereld?

'De wereld is heel ongrijpbaar, met zo'n bol kun je zien wat het is. Ik vind het persoonlijk heel grappig dat het een miniatuur is van het echt. Dat vind ik charmant. Ik houd ook van poppenhuizen enzo. De globes zijn heel verschillend. Ze kunnen meer dan een meter in doorsnee zijn of zo klein als een knikker. Je ziet ook dat er nog stukken ontbreken op de wereldkaart of dat er iets is overgeplakt. Dat ze later dachten: Australië doen we toch iets meer naar die kant, want dat klopt niet helemaal. Daar hebben ze dan een nieuw stukje papier overheen gedaan. Zeemonsters hadden ze vroeger ook nog.'

Heb je een favoriet?

'Dat is het Habrechtpaartje, een hemel en een aarde uit het begin van de zeventiende eeuw. Ik heb daar een speciale techniek voor bedacht om de originele kleuren te bewaren. Het was wel even moeilijk toen die twee weer teruggingen naar Zweden. Een dag later zag ik de lege bakjes staan en moest echt even slikken. Het zag eruit als

twee lege bedjes van adoptiekinderen die ik even had mogen oplappen.'

Heeft de globe nog wel een toekomst met de komst van Google Earth en TomTom?

'Haha. In die functionele zin worden de globes die ik restaureer nu niet meer gebruikt. Het zijn antieke verzamelobjecten geworden. Je weet ook dat er geen nieuwe meer bij komen, hoewel ik ze wel heel goed kan namaken. Een leek zal niet zien dat hij nep is. En dat is ook wel heel leuk.'

Zie meer over het werk van Madieke Fleuren op haar [website](#).

Gepubliceerd in editie Nijmegen van [dagblad De Gelderlander](#) in januari 2012.

Door de ogen van... is een interviewrubriek van De Schrijfzolder, waarbij mensen reflecteren op een bepaald onderwerp of vertellen over een interessant project.

Dit bericht werd geplaatst in [Rubriek: Door de ogen van...](#) en getagged [artikel](#), [globe](#), [interview](#), [restaurantie](#) door [Tefke van Dijk](#) . Bookmark de [permalink](#) [<http://deschrijfzolder.wordpress.com/2012/01/13/van-globe-tot-google-earth/>]